

PIONIR

glasilo kolektiva sgp pionir novo mesto

13. oktober 1982

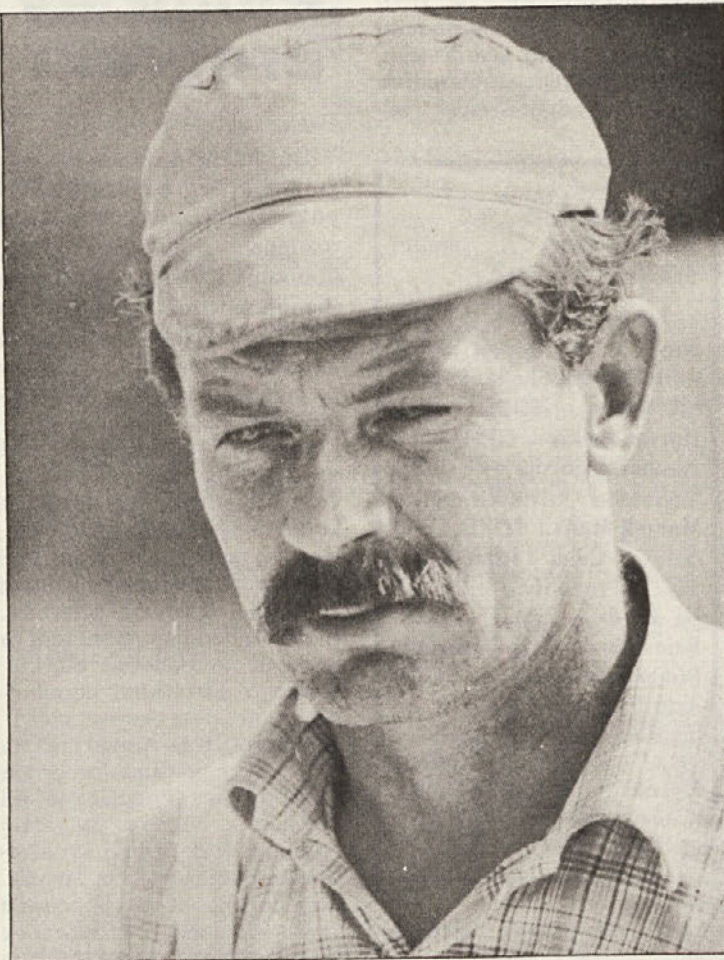
leto XVI. št. 10 (146)

Predstavljamo vam delegata: JANEZ GAŠPER

Delegat občinskega sindikalnega sveta Novo mesto na X. kongresu ZSS bo delavec iz naše delovne organizacije, in sicer Janez Gašper, tesar iz novomeškega gradbenega sektorja.

Janez Gašper je prišel v SGP Pionir že leta 1954 kot vajenec in je v njem ostal do danes, le dve leti je bil med tem na služenju vojaškega roka. In vendar je bil v tem času le malo v Novem mestu, saj pravi, da je terenski človek in kot tak je spoznal Jugoslavijo po dolgem in počez. Ni ga kraja, kjer je gradil Pionir, da ga ne bi videl tudi Janez. Vedno je bil delaven in zaveden. Zavedal se je namreč, da se le z delom kaj doseže, nikoli mu ni bilo težko ostati tudi po osemurnem delavniku, če je bilo treba. Tako je samo v februarju napravil 107 nadur na gradbišču Inisa. Za šušmarjenje mu ni, saj pravi, da lahko v Pionirju zasluži več, kot če bi hodil okoli in „fušal“.

Vsak dan prihaja Janez na delo z vlakom iz Birčne vasi. Sedaj, ko se delovni dan začne ob šestih, ima kar dobre zveze, potem pa bo malo težje. Vendar kljub temu nikoli ne zamudi. Doma ima hišo in družino. Za otroke, 17-letnega sina in dve mlajši hčerki, skrbi predvsem žena, saj je on pogosto

zdoma, tako da je družina kar precej prikrajšana. Je pa takrat, ko je doma, bolj veselo.

Vseskozi, kar je v Pionirju, je bil tudi družbenopolitično aktiven in je deloval v samoupravnih organih. Bil je predlagan za srebrno značko ZSS. Trenutno je član izvršnega odbora sindikata v tozdu, delegat zborá združenega dela, dela v krajevni skupnosti... Skratka, na njegova pleča se je nagrmadil cel kup funkcij, tako da jih le še s težavo opravlja. Sedaj, v času priprav na X. kongres ZSS, pa je tega dela že toliko, da celo

trpi njegovo delo. Sicer je tudi družbenopolitično udejstvovanje delo, pa še precej naporno, pravi Janez.

Na kongresu bo sodeloval v razpravi o problematiki delegatskega sistema in odločanja, kjer se še vedno javlja kopica nerešenih vprašanj in različnih tendenc, ki jih je treba preseči in rešiti. Treba pa bo vse stvari reševati konkretno in ne zgolj načelno, treba bo delati in ne samo govoriti, tako je zaključil Janez Gašper. Takoj po pogovoru je odšel na gradbišče opaziti jašek, ki ga je začel že pred

pogovorom, saj med tem, ko ga ni bilo, ni nobeden od sodelavcev premaknil niti late. Brez Janeza pač ne gre.

Spoštovani tovariši!

V Sloveniji smo se odločili, da bomo izkoreninili vse pojave, ki nimajo ničesar skupnega z delavskim samoupravljanjem. Zato so se sindikati odločno zavzeli za oživitve samoupravnega delavskega nadzora. Pri tem pa bodo lahko uspešni le, če bodo natančno vedeli, kje iskati in kako odpraviti vzroke, da je bila samoupravna delavska kontrola doslej učinkovita zgolj z normativni shemi socialističnega samoupravljanja. Te pa se bržda ne da razlagati zgolj z analizami nekaterih služb in ustanov, katerih predstavniki le bolj poredko zaidejo med delavce. Kajti prav tisti, ki bi morali kontrolirati, pa doslej tega niso počeli, bodo najbrž najbolje vedeli, zakaj je tako. To je tudi poglobljeni razlog, zakaj smo se obrnili na vse predsednike samoupravnih delavskih kontrol in vam zastavljamo eno samo vprašanje:

Zakaj pri vas samoupravna delavska kontrola ni tisto, kar bi morala biti?

Dopis z gornjim vprašanjem smo naslovili na predsednike
(nadaljevanje na 2. str.)

10. KONGRES

ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Nadaljevanje s 1. str.

samoupravnih delavskih kontrol s prošnjo, da nam odgovorijo. Že sam odziv na vprašanje je dokaz razvitosti delavskega nadzora in hotenj delavcev po presežanju tega stanja. Tokrat ne bi ugotavljali splošno znanih vzrokov, preidimo na konkretne. Vsi tisti, ki se niste javili, storite to čimprej. Nikar se ne izgovarjajte, da niste dobili dopisa. Čeprav ga niste, je vprašanje sedaj pred vami. Zato sedite in primite svinčnik v roke.

Odgovor na zastavljeno vprašanje sta poslala le Alojzija Ivanuša iz MKO in Ivan Štefanič, namestnik predsednika delavske kontrole v Togrelu. Tovarišica Alojzija pravi, da samoupravna delavska kontrola ne more delati. Najprej zaradi preobremenjenosti članov z delom na delovnem mestu, saj so v komisiji predvsem delavci iz proizvodnje, nato pa, ker vodilni kader zaradi ugotovljenih napak seveda ni zadovoljen. Ravno tako SDK s te strani kot tudi od samoupravnih organov nima podpore in je njeno delovanje tako rekoč paralizirano.

Tako SDK v Mehansko-kovinskem obratu. Odgovor Togrela objavljamo posebej, saj se je tov. Iva Štefanič še posebej potrudil in obširno odgovoril, za kar se mu iskreno zahvaljujemo, hkrati pa ponovno pozivamo vse ostale, da to store čimprej.

Nihče ne ukrepa!

Samoupravna delavska kontrola v naši TOZD deluje kot samostojno telo ter pod nikakršnim pritiskom ali vplivom s strani, vendar je navzlic temu v svojem delovanju omejena. Morda se ne zavedamo pomembnosti in teže, ki naj bi jo samoupravna delavska kontrola imela. Razlogov za to je mnogo, že nekateri pa dovolj pojasnijo, zakaj delavska kontrola ni tisto, kar bi morala biti, da bi namreč ustavno zaščitila delavca in interese celotne družbe.

Delovni ljudje danes nikakor niso več neizobraženi in zaostali kot nekdanj, tudi niso neobveščeni — ob vseh možnih in uporabljanih načinih obveščanja, vendar ne spoštujejo osnov-

nih načel in smeri, zastavljenih v času delavskega prebujanja in osvobajanja izpod izkoriščevalskega kapitalističnega reda. Vse preveč popušča razumevanje, da so vse dobrine, ki jih človek ustvari, njegove. Se pravi, če ustvari neko stvar v združenih močeh več delavcev, je ta stvar njihova — družbena, s svobodno menjavo dela — naša. Mnogi se tega ne zavedajo in je njihovo početje ravno nasprotno. Vse preveč se poslužujejo pravic, na svoje obveznosti in dolžnosti pa pozabljajo, skrivajo se za kolektivno odgovornostjo, še zlasti zadnje čase, ko teko prizadevanja za gospodarsko stabilizacijo.

Premalo je narejenega tudi za zmanjšanje administracije, od-

zakaj to ni tisto, kar bi moralo biti, marveč preidimo od pisanja in govorjenja k uresničevanju nalog, ki so jasno napisane.

Namestnik predsednika DK Togrel
IVAN ŠTEFANIČ

Nov Pionirjev program

Omejevanje investicij na vseh področjih in na drugi strani pospeševanje razvoja kmetijstva oziroma pospeševanje pridobivanja hrane sta spodbudila Pionirjeve strokovnjake, da so začeli pripravljati nov program armiranobetonskih elementov za montažne objekte, prednostno kmetijske.

Program „Kmetijstvo“, kot se imenuje, ima namen zadovoljiti potrebe po tovrstnih konstrukcijah na tem področju, njegova uporabnost pa bo tudi širša, saj ga je moč izrabiti tudi za garaže, skladišča, delavnice. Elementi bodo uporabni tudi za poslovne in podobne objekte, seveda z ustreznimi dopolnitvami.

Avtorja tega programa sta Feliks Strmole (dipl. ing. gr.) in Janez Avšič. Program je bil obdelan v oddelku za razvoj tehnične službe DSSS v sodelovanju s strokovnjaki iz Togrela. Izvedbo tega načrta je podprla tudi občinska raziskovalna skupnost Novo mesto, ki ga je sofinancirala v višini 1 milijon dinarjev. Opravljena je bila tudi modelna zaščita elementa pri zveznem zavodu za patente, po-

teka pa tudi atestacija na ZRMK v Ljubljani.

Pri tem programu je načrtovalca vodila misel, da bi izdelali element, ki bi predstavljal nerazstavljivo in predfabricirano celoto in bi združeval čimveč sestavnih delov določenega dela končnega objekta. Znani objekti v ta namen so namreč običajno grajeni v celoti na mestu ali pa montirani iz manjših predfabriciranih elementov, in sicer iz stenskih plošč ter posameznih odsekov pokončnih in strešnih nosilcev. Ta element združuje v nerazstavljivo enoto vse funkcionalne elemente — polovico objekta po širini in po dolžini dvojnega odseka med obema prečnima nosilcema.

Tako je bila dosežena zelo visoka stopnja prefabrikacije, saj se kar 80 % dela opravi v tovarni gradbenih elementov, ostalo pa na samem gradbišču, kjer je šteta predvsem montaža, ki pa je zelo kratka. Pa predstavimo osnovni element, ki sodi v program „Kmetijstvo“!

Osnovni element ima delno prostorsko obliko, ki je svojska v tem, da je izdelana iz dveh nosilcev, ki imata obliko odprte črke L in ki sta na zunanjih ploskvah povezana z ene strani s strešno ploščo in z druge s steno.

Osnovni element je torej lomljena plošča, ojačana z dvema rebresoma v armiranobetonski izvedbi. Sestavljata jo toplotno izolacijska stena z vgrajenim oknom in nosilcem, ki se na vrhu preoblikuje v polovico strehe s strešnim nosilcem in strešno ploščo; na slednji so že nameščene prečke za pritrditev salonitne kritine, ki se edina namešča na gradbišču med montiranjem elementov poleg nanosa toplotne izolacije.

Ta montažni objekt iz programa „Kmetijstvo“ bo torej

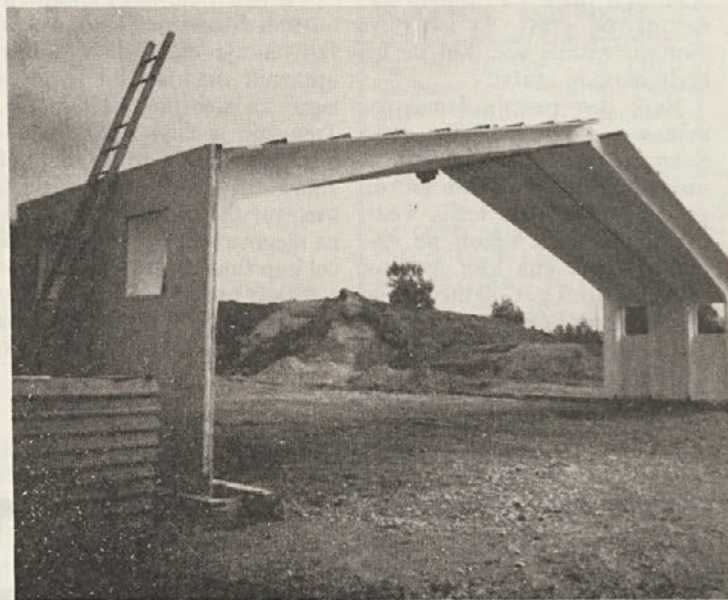
VPRAŠANJA O SDK SMO NASLOVILI NA:

Juntez Franc — TOZD Novo mesto, Horvat Štefan — TOZD Ljubljana, Pšeničnik Viktor — TOZD Togrel, Horvat Janko — TOZD SPO, Ivanuša Alojzija — TOZD Mehansko kovinski obrat, Murgelj Marjan TOZD Lesni obrat, Čibej Roman — TOZD Projektivni biro, Čajjić Hasib — TOZD Krško, Bajc Milan — TOZD Metlika, Stojanović Dragi — TOZD Tehnična komercialna in inženiring, Belović Rudi — TOZD Keramika, Vujović Gavriilo — TOZD Sarajevo, Hlača Lidija — Interna banka, Barič Jože — DSSS.

pravo neplodnega sestankovanja, omejitev nepotrebnih potovanj in drugega, kar obremenjuje združeno delo, delavca in celotno gospodarstvo. Tudi pri delitvi dohodka ni pravega razmerja, saj je dohodek preveč obremenjen, preveč denarja gre za razne negospodarske ali nerentabilne stvari. Vsak dan bremo in poslušamo o zavoženih naložbah, o negospodarjenju z družbenimi dobrinami, neizvajanju zakonskih določb in odredb, o raznih gospodarskih prekrških, pa kljub temu vztrajamo pri ravnanju po starem. Eno pišemo, drugo delamo, vendar ne delamo tako, kot pišemo.

Boleče je to, da (skoraj) vsi vse vemo, ne ukrepa pa nobeden. Se mar res bojimo drug drugemu pokazati ali ga opozoriti na napako in če je potrebno, ga tudi kaznovati?

Vsaka malenkost razburja, če je teh malenkosti veliko, pa še posebej. Ne sprašujmo se več,

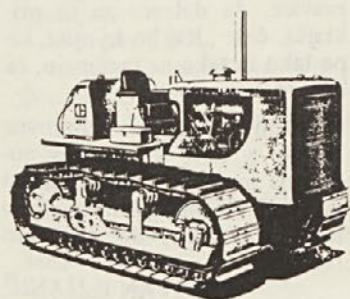

enoladijska armiranobetonska montažna hala tipskih dimenzij, razprtine 12 do 18 mm, dolžina osnovnega elementa pa je 2,40 m. Elementi se sestavljajo v niz poljubne dolžine. Končni gabarit objekta je sestavljen iz dveh elementov, ki sta v slemenu spojena z ustreznima vijakoma. Čelni zidovi se lahko izdelajo v dveh variantah – s klasično zazidavo ali z armiranobetonsko montažno konstrukcijo, sestavljeno iz stebrov, T-nosilcev in fasadnih „sendvič“ plošč.

Omenjeni montažni objekt je primeren predvsem za govedorejo, ovčerejo, konjerejo, prašičerejo in perutninarstvo razen tega pa je njegova uporabnost možna tudi za ostalo dejavnost (kot garaža, skladišče, delavnica in podobno). Njegove prednosti so predvsem: ekonomična konstrukcija, zelo hitra in enostavna montaža z 18-tonskim avtodvigalom in ekipo šestih ljudi, ki potrebujejo za postavitvev in sklop dveh elementov le pol ure. V eni uri je namreč možno montirati 80 m² ali 800 m² na dan. Ostale prednosti so še: zelo dobra statična izkoriščenost materialov, ugodna toplotna izolacija objekta, možnost osvetlitve s fasadnimi okni in s strešnimi svetlobnimi kolupami ali trakovi ter cenena tipska izvedba objekta, saj je cena konkurenčna in mnogo nižja od vseh znanih programov za kmetijstvo.

Naj ob koncu še povemo, da je bila statična obdelava opravljena na našem računalniku v CAOP, da je bil kalup prav tako skonstruiran v oddelku za razvoj, napravili pa so ga v Mehansko-kovinskem obratu, in da je bil sam postopek konstruiranja tehnološko zelo zapleten, predvsem zaradi same proizvodnje in transporta elementov.

Kljub temu pa je v izredno kratkem času že stekla poskusna proizvodnja v Togrelu, ki bo z izgradnjo III. faze imela začetno kapaciteto 30.000m². Transport dveh elementov, vsak po 8 ton, bo mogoč z obstoječimi Pionirjevimi prevoznimi sredstvi in vse to nam daje slutiti, da smo s tem programom začeli novo obdobje v gradbeništvu tudi v Pionirju.

Od junija 1982 do danes so bile sklenjene pogodbe za gradnjo tehle večjih objektov:

I. TOZD gradbeni sektor NOVO MESTO

- Dodatna dela na objektih Tovarne steklenih vlaken v Bršljinu
- „Naselja za smestaj radnika“ – „DINA“ Omišalj
- „PIVOVARA“ Bihač
- „Poljoprivredno stočarski proizvodi pogon BUGAR“ – Bihač
- Stacionar sestara milosrdnica Rijeka
- Linija omarnih front – „NOVOLES“ Straža

II. TOZD gradbeni sektor KRŠKO

- Objekt SA–2 Bregana
- Stanovanjski objekt „B–2“ – kare „C“ Krško
- Zunanja ureditev kare „C“ Krško
- Kotlovnica s kineto za kare „C“ Krško
- Zaklonišče za stanovanjsko sosesko kare „C“ Krško
- „Dom za društvene dejavnosti naselja MOJMILO“ Sarajevo

III. TOZD gradbeni sektor LJUBLJANA

- Novi proizvodni prostori „ISKRA“ Žužemberk
- Rekonstrukcija pekarnice Vrhnika
- „Tvornica kapilarnih termostata“ Lovreč
- Skladiščna hala v Kanfanarju – Rovinj
- Gradnja stanovanjskih objektov v soseski „Stara cerkev“ Ljubljana
- Vzdrževalna dela na objektu „Doma kulture“ v Novem mestu
- Stanovanjski blok in zaklonišče Mestne njive – Novo mesto
- „Restoran u naselju MOJMILO“ Sarajevo

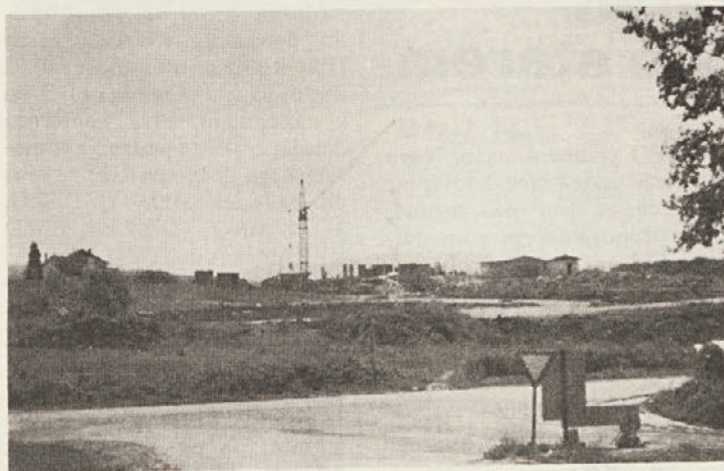
IV. TOZD gradbeni sektor ZAGREB

- Proizvodna hala „RADE KONČAR“ Zagreb
- Objekt za V.p. Zagreb,
- Objekt za V.p. Zemun v Zagrebu

V. TOZD „TOGREL“

- Montažna hala „ZENIT“ Kumrovec
- Montažna konstrukcija za skladiščno halo v Kanfanarju – Rovinj
- Montažna konstrukcija za proizvodni objekt „ISKRA“ Žužemberk
- Montažna konstrukcija za objekt „RADE KONČAR“ Zagreb
- Montažna konstrukcija za objekt „PIVOVARA“ Bihač
- Montažna konstrukcija za „Poljoprivredno stočarski proizvodni pogon“ Bugar – Bihač
- Montažna konstrukcija za objekt „NOVOLES“ Straža
- Montažna konstrukcija za objekt PEKARNA Vrhnika
- Montažna betonska konstrukcija na objektu „GLJIVARA“ Zagreb

ANICA ORAŽEM

Gradnja poslovno stanovanjskega objekta v Metliki (Foto: Borsan)

Vratarnica „BETI“ Metlika (Foto: Borsan)

V družbi velikanov

Iz lestvice velikosti slovenskih delovnih organizacij, ki jo je na podlagi podatkov objavil Gospodarski vestnik, lahko razberemo nekaj sprememb. Zlasti občutljiv je padec IMV, ki je z lanskega enajstega mesta po dohodku zdrknila na stopetdeseto, po številu zaposlenih in uporabljenih poslovnih sredstvih pa je še obdržala svojo visoko uvrstitev (9. oz. 11. mesto). Na vrh dolenskih delovnih organizacij se je sedaj povzpela Krka. Zavzema dvanajsto mesto, prej pa je imela petnajste. Z našega področja ji sledijo še: 23. Pionir iz Novega mesta (22.), 36. Djuro Salaj iz Krškega (60.), 48. SGP Grosuplje (39.), 50. Novoles iz Straže (45.), 123. Novoteks iz Novega mesta (113.), 124. Beti iz Metlike (146.), 144. Lisca iz Sevnice (105.), 155. Labod iz Novega mesta (147.), 172. Inles iz Ribnice (127.), 183. ZKGP – Gozdno gospodarstvo Kočevje, 190. Jutranjka iz Sevnice (190.), v listo dvestotih največjih pa se je letos prvič uvrstilo tudi Gozdno gospodarstvo Novo mesto (na 200. mesto).

Dogodek v mestu

MLADINSKI KONGRES BO V NOVEM MESTU

Še nekaj dni je do začetka mladinskega kongresa v Novem mestu, ki se ga bodo udeležili mladi delegati iz vseh slovenskih občin.

Iz vsake občine bo na kongresu po pet delegatov, vsak pa bo sodeloval pri delu ene izmed petih kongresnih komisij.

Priprave na XI. kongres ZSMS so bile zelo obsežne in je veliko novosti. Ta „sumit“ ne bo zgolj manifestacija, ampak delovno srečanje mladih.

Kongres mora odražati življenje in delo mladih v zadnjih štirih letih in dati konkretne načrte za delo v prihodnje.

Da naj bi bilo res tako, kažejo že pripravljene kongresne dokumente, ki so pisani odkrito in neposredno opozarjajo na številne probleme, nakazujejo pa tudi pot v prihodnost. Prav odkrit pristop k dokumentu je vzbudil precej polemik, zlasti v drugih družbenopolitičnih organizacijah.

V predlogu kongresnih dokumentov je nazorno prikazano, da poslabšan gospodarski položaj še posebej težko zadeva mlade. Stanovanjska problematika, brezposelnost, izobraževanje, preživljanje prostega časa – vsa ta vprašanja je

potrebno odgovorno in načrtno reševati.

Novomeška mladina je imela v predkongresnih pripravah d vojno delo. Na eni strani razpravo o kongresnih dokumentih, na drugi številne organizacijske priprave. Urejajo se zelenice in pločniki, zamenjuje ali popravlja se cestna signalizacija, ureja se vse mesto, da bo čisto in lepo.

Kongresa se bo udeležilo 430 delegatov, ki bodo nastanjeni v Domu Majde Šilc.

Glavna zasedanja bodo v športni dvorani, ki bo za to priložnost posebej opremljena.

Delovalo bo posebno tiskovno središče, saj bo akreditiranih kar 60 novinarjev. Ob že ustaljenih zastavah in plakatih bodo na kongres opozarjali še posebni informativni panoji, ob vstopu v mesto pa tudi risbe na tleh.

V času kongresa bo Novo mesto postalo za nekaj dni tudi kulturno središče Slovenije, saj bodo organizirane številne prireditve.

I. I.

Začelo se je spet po starem

TOZD gradbeni sektor Novo mesto je sedež treh konferenc delegacij, in sicer: SIS za področje stanovanjskega gospodarstva, SIS za področje zaposlovanja in SIS za področje pokojninsko-invalidskega zavarovan-

V okviru priprav na X. kongres ZSS je 6. septembra potekala v sejni sobi DSSS tematska razprava na temo „Obveščanost delavcev – bistvena sestavina odločanja.“ Razpravo je pripravil občinski svet Zveze sindikatov, vodila pa jo je Mira Maljun. Vabilu na razpravo se je odzvalo okoli 30 delavcev iz novomeške občine, ki so v organizacijah združenega dela odgovorni za obveščanja. V razpravi je beseda tekla o organiziranosti in delovanju sistema informiranja v OZD, njegov normativni ureditvi, načinih in učinkih obveščanja, o odgovornosti za obveščanje, statusu delavcev, zadolženih za informiranje, itd.

vanja. Od marca letos, ko so bile izvoljene delegacije in konstituirane konference delegacij, je preteklo precej časa, zato je zdaj že moč ugotoviti, kje in zakaj se zatika.

V DPO in samoupravnih organih smo si v oceni delovanja delegacij v prejšnjem mandatu začrtali trdno usmeritev, da bomo že od začetka z novimi delegacijami začeli delati tako, kot je potrebno. Rezultati teh naših usmeritev in obljub so v naslednjem: Prve konference delegacij SIS za področje stanovanjskega gospodarstva, se niso udeležili delegati iz TOZD SPO, TOZD MKO, TOZD PB, TOZD KERAMIKA in TOZD LO.

Prve seje konference delegacij SIS ZA PODROČJE ZAPOSLOVANJA se niso udeležili delegati iz TOZD KERAMIKA, TOZD SPO, TOZD MKO, TOZD PB; druge seje iste konference pa se niso udeležili delegati TOZD SPO, TOZD MKO, TOZD PB, TOZD KERAMIKA in TOZD TKI.

Prve seje konference delegacij SIS ZA PODROČJE POKOJNINSKO-INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA se niso udeležili delegati TOZD MKO, TOZD PB, TOZD KERAMIKA, TOZD LO, druge seje pa ne delegati iz TOZD KERAMIKA, TOZD MKO, TOZD MKI in TOZD PB.

Lahko si mislim, da je podobno tudi z drugimi konferencami delegacij. V glavnem se pri izostajanju pojavljajo ene in iste TOZD.

Na konferencah delegacij smo ugotavljali, da se delegacije po TOZD, razen nekaterih,

sploh ne sestajajo. Kaj je z delegacijami TOZD KERAMIKA, TOZD MKO in TOZD PB, katerih delegati se še sploh niso pojavili na sejah omenjenih konferenc delegacij? Kje so in kaj počnejo v omejenih TOZD DPO in drugi pristojni in odgovorni za uresničevanje delegatskih in samoupravnih odnosov? Mislim, da je tako stanje posledica miselnosti in nazorov nekaterih tehnokratov, ki pravijo: „Kaj bi sedeli na sestankih, o tem naj drugi odločajo!“ Isti pa hkrati kritizirajo vsa dogajanja v družbi. Ne zavedajo se, da bi lahko prek delegatskega mehanizma še kako učinkovito vplivali na družbeni razvoj.

Zaradi takega odnosa v TOZD do delegatskega sistema se ni čuditi, da v veliko primerih strokovne službe SIS in drugi odtujeni centri moči po svoje načrtujejo splošne in skupne potrebe. To seveda nima dosti skupnega z dejanskimi potrebami in interesi delavcev v gospodarstvu, ki ustvarjajo dohodek in so edini pristojni, da odločajo o namembnosti le-tega. To je njihova ustavna pravica in noben tehnokrat ali kdo drug nima pravice, da delavce za to prikradja, češ: „Kaj bo to njim, ko pa tako in tako ne razumejo, za kaj gre.“

Imamo DPO in strokovne službe v DO, ki morajo poskrbeti in so odgovorne, da bo delavcem in delegatom gradivo razloženo tako, da ga bodo razumeli.

IVAN ILJANIČ

Blagajna vzajemne pomoči

**TUDI TO JE ENA OD
AKTIVNOSTI
SINDIKATA**

Že drugo leto zapored vsi delavci občutimo posledice nesmotrnega ravnanja v preteklosti, kar se odraža v znižanju življenjske ravni. Nominalni zneski osebnih dohodkov so v porastu, vendar zaradi inflacije in cen realna vrednost močno pada. Hkrati so bili ukrepi sprejeti tudi na področju potrošniških kreditov, tako da si je treba ob večjih izdatkih denar preprosto izposoditi pri sorodnikih in znancih.

Osnovna organizacija sindikata naj bi med drugim spremljala tudi socialni položaj svojih članov in vključila izvajanje solidarnostne pomoči preko **BLAGAJNE VZAJEMNE POMOČI** med svoje stalne aktivnosti.

Z rednim plačevanjem članarine od osebnega dohodka v blagajno vzajemne pomoči se zbirajo sredstva oziroma osnovni kapital za delo BVP. Iz tako zbranih sredstev delavci najemajo kratkoročna posojila po ugodni obrestni meri ali celo brez obresti, vendar z vračilnim rokom 3 do 6 mesecev. V DO SGP „PIONIR“ verjetno še nobena osnovna organizacija sindikata ni izkoristila možnosti, ki jo daje republiški zakon o hranilno-kreditni službi in blagajni vzajemne pomoči, objavljen v Ur. l. SRS št. 4/80. Zakon med drugim določa naslednje:

1. Blagajno vzajemne pomoči organizirajo zainteresirani delavci v TOZD na zboru ustanoviteljev.

2. Poslovanje in upravljanje blagajne vzajemne pomoči se uredi s pravilnikom ali poslovnikom BVP, ki ga sprejmejo člani na zboru.

3. V pravilniku oz. poslovniku je potrebno določiti zlasti naslednje:

- organe BVP,
- pogoje za včlanjenost in prenehanje članstva,
- mesečni znesek, ki ga člani plačujejo v BVP,
- višino posojila,
- rok in pogoje vračanja,
- način vodenja knjigovodske evidence,
- kontrolo poslovanja,

- razpolaganje s sredstvi v blagajni,

- obveznost poročil itd.

4. Akcijo za organiziranje in ustanovitev BVP običajno vodi sindikat, zato bi bilo prav, da IO OOS imenuje 3-članski iniciativni odbor za ustanovitev blagajne. Vsak delavec, ki se želi včlaniti v BVP, mora podpisati izjavo, da soglaša s plačilom mesečnega zneska članarine in pooblašča službo obračuna OD, da članarino odvede ob dvigu OD na BVP. Inicijativni odbor naj bi v sodelovanju s strokovnimi službami pripravil samo-

upravne akte in celotni postopek konstituiranja BVP.

Možnost najemanja posojil preko BVP za nakup šolskih potrebščin smo za letos zamudili, s hitro in učinkovito akcijo osnovnih organizacij sindikata pa bi bilo mogoče vsaj do konca tega leta organizirati BVP v tistih TOZD in DSSS, kjer bodo delavci za takšen sistem vzajemne solidarnosti zainteresirani. Tudi nabava kompletov smučarske opreme ni poceni; zimske počitnice pa so še pred nami.

KAREL VARDIJAN

Prekinitev dela v Petrovcu

Za izgradnjo hotela „PALAS“ v Petrovcu na morju je bila podpisana pogodba že leta 1981. Zavarovanje sredstev in vse predhodne priprave so trajale do 11. 1. 1982, ko smo začeli z deli na sedanji lokaciji. Tu je bil že leta 1971 pričrt objekt enakega tipa, ki smo ga morali odstraniti. Do 20. 2. ko smo pričeli z betonskimi deli, je bilo izvršenega 17000 m³ izkopa. V objekt je bilo do 15. 7. 1982 vgrajenih 1000 ton armature in 12600 m³ betona, delovni čas do 1. 7. 1982 pa je trajal 2 x 12 ur, saj je bilo potrebno vse konstrukcije, ki so bile podnevi zaopazene, ponoči zabetonirati. Vsem težavam, ki se pojavljajo pri tako pospešeni gradnji, pa se je pridružila še visoka podtalna voda, ki še danes močno ovira normalen potek del.

Pogodbena vrednost objekta v višini 381.000.000 dinarjev je bila do 30. 7. 1982 v celoti realizirana, zato smo z deli prekinili. Dodatna pogodba v višini 155.000.000 dinarjev je v fazi realizacije, zato pričakujemo, da bomo z deli lahko nadaljevali po 20. 9. 1982. Hotel je „A“ kategorije, ki bo imel poleg 175 sob in 4 apartmajev še zimski in letni bazen, savne, fizioterapijo, štiristezno avtomatsko kegljišče, trimski kabinet, frizerske salone, restavracijo, kavarno in pet aperitivskih barov.

SINIŠA MILOJEVIĆ

Ob tednu boja proti kajenju

**Odvrzite cigareto,
če se imate radi!**

Na cestah, po hodnikih raznih ustanov, v šolah, zdravstvenih domovih in še kje so se pojavili plakati z različno vsebino, vendar s skupnim poudarkom: opustite kajenje, ker nikotin ogroža zdravje in življenje. Vsako leto je en teden v septembru namenjen boju proti kajenju in prav tako je bil tudi v letošnji (od 14. do 21. septembra).

Vsako leto se pojavljajo dobronamerna opozorila, nasveti, priporočila in kar svojevrstno rotnenje: nikar ne kadite, če hočete biti zdravi! Pri tistih, ki pokadijo na dan manj kot zavojček cigaret, je umrljivost štiri krat večja kot pri nekadilcih, pri tistih, ki jih pokadijo več kot dvajset, pa kar sedemkrat. Motnje vida, glavoboli, vrtoglavice, obolenja dihal, kronični bronhitis, pljučni emfizem, pljučni rak, obolenja srca, ožilja, prebavil. Na moč neprikladne reči in prepričevanje, kaj vse grozi kadilcem, je tako staro, da ga zares ne kaže ponavljati. Še manj priljubljeno je opo-

zorilo, da vsak osmi zakrknjen kadilec, ki pospravi na dan deset cigaret in inhalira dim 20 do 40 let. umre za pljučnim rakom. Ob takih opozorilih se nekateri stresajo, češ pustite nas pri miru, s seboj in svojim zdravljem počnemo, kar nas je volja; drugi spet pretiravajo in se od jeze stresajo, če zgolj od daleč vidijo tobakov dim.

A kaj, ko bi strastni kadilci svoj zavojček cigaret zamenjali

(nadaljevanje na 6. str.)

(nadaljevanje s 5. str.)

za tistega, ki vsebuje manj nikotina in katrana? In kaj, ko cigarete ne bi pokadili do konca in jo pri polovici odvrgli? Tako boste vdihnili le 40 odstotkov katrana in nikotina – najbrž pa vas bo to tako udarilo po žepu, da boste prej ali slej raje zmanjšali svoje vsakdanjo dozo.

Strokovnjaki pravijo, da 65 odstotkov kadilk kaže predčasne znake staranja, moškim pa zaradi dolgoletnega kajenja ugaša spolna moč. Vsaj tu smo vsi občutljivi, če nam že zdravja ni mar. Če se imate radi, premislite! Nihče vas ne preganja, še manj grozi. Izbira je torej vaša.

Značilno učinkovanje tobakovega katrana na dihalna pota in pljuča: pogostni posledici sta kronični faringitis in bronhitis, usodna posledica pa pljučni rak. V desetih letih se prilepiti na sluznico dihalnih poti kilogram tobakovega katrana.

Kadilci, spomnite se, da kajenje ogroža vaše zdravje, pa tudi življenje, ter zdravje in življenje drugih!

Boj proti alkoholizmu z napako

NA ALKOHOLNI FRONTI NIČ NOVEGA

Besede o alkoholizmu so spet postale nekoliko bolj zagrete: spodbudila jih je analiza akcijskega programa za boj proti alkoholizmu, ki so ga sprejeli v slovenski skupščini že julija 1973. Izvršni svet, ki je analizo obravnaval, pa je že na samem začetku naletel na mino, ki mu je ni nastavil nihče drug kot „boj proti alkoholizmu“ sam. Spet, še enkrat, se je namreč izkazalo, da boj, ki se je namenil biti najbolj neizprosni, trd, oster in učinkovit, še zdaleč ni bil tak in da kratko in malo ni uspel: armada alkoholikov se v teh letih ni prav nič zmanjšala, nasprotno, nekateri plaho namigujejo, da se je celo povečala. A koliko je alkoholikov v Sloveniji, nihče natančno ne ve: 30.000, 80.000, kdo bi jih preštel, ko nimamo niti enotnih meril za to, kdo je alkoholik in kdo ne. In tako nam ne ostane drugega, kot da zapišemo resni-

Foto: Toni Vovko

co, ki je najbolj zoprna in odvrtna: na alkoholni fronti ni nič novega.

Ne bomo podrobno navajali seznama bolj ali manj neuresničenih nalog iz omenjenega programa boja proti alkoholizmu; v letih, ko so bile vedno znova aktualne in tako rekoč v nebo vpijoče, so postale podobne prežvečeni hrani, ki počasi zgublja pravi okus. Kdo bi pravzaprav moral zarzeti: zdravstvo, ki ne daje takšnih rezultatov, da bi se alkoholiki v psihiatričnih bolnišnicah in izven njih iz pijancev prelevili v trezne abstinentne.

Združeno delo, ki alkoholike dolgo strpno prenaša in jim daje potuho, potem pa jih nenadoma, ko je „grehov“ preveč, nestrpno ukrepa ali celo vrže na cesto. Sodicalno varstvo, pravosodje, organi za notranje zadeve. Vsi po vrsti in nihče. Vsi ti so del družbe.

Družba si je za zdravljenje posledic alkoholizma izmislila poseben „aparatus“, ki še zdaleč ni poceni. A tak, kot je, je pravzaprav najbolj verodostojna podoba dogajanja na alkoholni fronti: boj proti posameznikom, proti tistim motečim pijancem, ki so presegle okvire

dovoljenega – ne pa proti alkoholizmu samemu, proti njegovim vzrokom in koreninam.

Izvršni svet je predložil skupščini, naj sprejme analizo, hkrati z njo pa tudi vrsto stališč, sklepov in priporočil. Zato, da bo alkoholizma manj. Donkihotski boj se nadaljuje.

MARJANA VONČINA
V DNEVNIKU

Nesreča nikoli ne počiva

Pred kratkim se je sestal odbor za varstvo pri delu TOZD GO Metlika in pregledal stanje nesreč pri delu. Ugotovil je veliko pogostost nesreč, vendar neznatne resnosti. To so predvsem manjši vbodi, odrgnine in poreznine. Vzrok nesrečam pa je bil predvsem nepravilen delovni postopek.

Ob pregledu kamnoseške delavnice v sestavu TOZD so člani odbora ugotovili več pomanjkljivosti, kot so:

- ni urejen transport težkih kamnitih plošč, saj se razkladajo ročno, čeprav njihova teža presega tudi 300 – 400 kg; torej obstajajo možnosti resnejših poškodb razkladalcev – kamnosekov; zato odbor priporoča transport z viličarjem v sodelovanju z organizacijo, ki z njim razpolaga;

- objekt je lesen provizorij s prav takim ostrejšem, ki prepušča vodo, notri je prepil in stalna močna vlaga, ki jo povečuje neurejena kanalizacija za tehnološke vode;

- osnovna sredstva za delo so dotrajana (rezalniki za kamen, improvizirani brusilniki, ki so nevarni za delo) in

- dotrajana je tudi električna instalacija v delih objekta. Zato je odbor ocenil, da objekt kamnoseške delavnice in sredstva za delo ne zagotavljajo varnega načina dela in priporoča vodstvu TOZD, da poišče možnosti za gradnjo novega objekta, osnovna sredstva pa je potrebno takoj zamenjati, da bi se izognili resnejšim poškodbam na delu.

ANICA BEDNARŠEK

Višje štipendije

S 1. 9. 1982 so se kadrovske štipendije valorizirale za 15 % in sicer po sklepu skupščine delegatov udeležencev samoupravnega sporazuma o štipendiranju na ravni republik. Vrednost točk se torej poveča od dosedanjih 4,63 din na 5,32 din. Enotna kadrovska štipendija za učence v prvem letniku srednjega usmerjenega izobraževanja znaša sedaj 2.554,00 din ne glede na prejšnji učni uspeh, za študente v prvem letniku višjih in visokih šol, prav tako ne glede na prejšnji uspeh, pa 3.268,00 din. V skladu s tem sklepom se bodo obračunavale štipendije tudi našim štipendistom, saj je Pionir podpisnik samoupravnega sporazuma o štipendiranju.

VOJKA PEZDIRC

Pomoč Poljakom

Občinska konferenca SZDL Krško oziroma njen koordinacijski odbor za solidarnostne akcije se je marca odločil za vodenje koordinirane akcije za solidarnostno pomoč delavskim družinam rudnika žvepla TARNOBZEG na Poljskem pod geslom: DELAVCI OBČINE KRŠKO – DELAVCEM POLJSKE. Akciji so se pridružili tudi delavci naše tozd. S prostovoljnimi prispevki naših delavcev po posameznih gradbiščih smo zbrali 26.495,50 din. V akciji je sodelovalo 62 delovnih organizacij, ki so zbrale 522.087,40 din. Iz teh sredstev so bili nabavljeni prehrambeni artikli, zdravila, higienske potrebščine in otroška konfekcija. Zbrano blago so predstavniki rudnika neposredno izročili predstavniki občine Krško, tovarne „Duro Salaj“ Krško in Rdečega križa Slovenije. Namen akcije je bil tako dosežen, saj smo s socialistično solidarnostjo pomagali poljskim delavcem ter njihovim družinam v njihovi trenutni stiski.

IDA SLAPŠAK

NNNP 82

Posamezne aktivnosti NNNP-82 potekajo že čez celo leto, zaključna vaja pa je predvidena za prihodnji mesec. Aktivnost se je pričela z formiranjem enot CZ ter njihovih štabov, z ustanavljanjem novih enot, nakupom opreme ter ažuriranjem načrtov civilne zaščite, sedaj pa poteka tudi ureničevanje akcijskega programa preko osnovnih organizacij sindikata. Ti delajo na osnovi pre-

jetih izhodišč, in jih dopolnjujejo glede na svoje specifične razmere. Akcijske programe so sprejeli komiteji za LO in DS, po končanem programu tudi sprejmejo oceno uresničevanja.

Akcijski program vsebuje:

1. pregled in preizkus uporabnosti hidrantov, ročnih gasilnih aparatov in ostale gasilske opreme;
2. usposabljanje delovnih ljudi o varstvu pred požarom in rokovanje s sredstvi, katera so na razpolago v delovnih okoljih;
3. oceno možnih žarišč, kjer lahko pride do večjega požara;
4. preventivne požarno-varnostne preglede;
5. izdelavo ocene požarne ogroženosti;
6. varovanje družbenega premoženja;
7. zaključna vaja NNNP-82 ki ima poudarek na osebni zaščiti, zaklanjanju, RBK zaščiti, reševanju izpod ruševin, gašenju požara itd., s težiščem, usmerjenim na zaščito in reševanje v temeljnih organizacijah združenega dela, delovnih enotah in drugih delovnih okoljih.

Osnovni poudarki akcije NNNP-82 so torej namenjeni predvsem nekaterim področjem družbene samozaščite, upoštevajoč pri tem družbeno samozaščito kot osnovo splošne ljudske obrambe. Ta prispeva k nadaljnjem razvoju in krepitvi enotnega sistema SLO in DS, zato se moramo v akciji NNNP-82 prizadevati za čim širše seznanjanje delovnih ljudi z varnostno problematiko. Z boljše in večjo odgovornostjo na področjih požarne in prometne varnosti, civilne ter narodne zaščite kar največ prispevamo za odpravo vzrokov, ki slabijo požarno - varnostne in prometne razmere ter usmerimo aktivnosti vseh dejavnikov h končnemu cilju - zmanjševanju nesreč, materialne škode in k večji varnosti in zaščiti družbenega in osebnega premoženja.

DEVIZE V LB

Temeljne banke v sklopu LB v Sloveniji so v avgustu dosegle na deviznih sredstvih občanov povečanje za 8,3 milijona ameriških dolarjev, mreža bank (v sklopu LB) v tujini pa je na temeljne banke v domovini v prvih osmih mesecih letos usmerila za 62,8 milijona ameriških dolarjev hranilnih vlog. Od teh prilivov odpade več kot polovica na Irak.

Tekmovalni dan

Megla je bila 18. septembra običajna, vendar ta dan ni bil običajen - vsaj za Pionirja ne. Ta dan je bil namreč tekmovalni dan naše delovne organizacije. Vsi udeleženci, zidarji, tesarji, železokrivci, športniki in drugi, ki tega dne niso trgali grozdja po Dolenjski, so se zbrali pred halo Tovarne gradbenih elementov v Leskovcu pri Krškem.

Megla je pripomogla, da se je otvoritev začela z zamudo, to pa so povzročili predvsem lanski zmagovalci iz SPO, ki so odšli na „doping“. Kljub zaka-

snitvi so tekmovanja hitro stekla.

Zidarji, tesarji in železokrivci so se pomerili v proizvodnem tekmovanju, ki so ga skrbno pripravili delavci iz Togrela. Vreme je bilo ugodno za delo in tako so tekmovalci kmalu opravili zadane naloge; te je stroga komisija pregledala in ocenila. Skupni zmagovalec je postal Togrel, ki je imel tudi najboljše zidarje. Med tesarji so bili najboljši Krčani, med železokrivci pa Novomeščani.

Tekmovanja v športnih panogah so se vlekla kot megla, ki se je dvignila šele okoli enajste ure, potem pa je sonce neusmiljeno pripekalo tako na nastopajoče kot na gledalce. Športni del tekmovalnega dne je potekal na igriščih okoli Osnovne šole Milke Kerin v Leskovcu, kegljači so se bojevali v hotelu Sremič v Krškem, balinarji pri samskem domu krškega gradbenega sektorja, del odbojkarjev pa pri Osnovni šoli Jurija Dalmatina. Ta razdrobljenost pa ni bila ovira, da se ne bi vsi zbrali

po dvanajsti uri v Leskovcu, kjer so potekali finalni boji v odbojki, in je TKI moral priznati premoč igralcev novomeškega gradbenega sektorja, ta pa je klonil v malem nogometu pred ekipo iz Zagreba.

Za gledalce je bil zanimiv tudi nastop naših deklet v krosu, ki so za sabo puščale oblak prahu, slavile pa so „atletinke“ iz DSSS. V moški konkurenci je prišlo do neugodne situacije, saj je nekaj najboljših tekačev prehitelo ostale tekmovalce za en krog, ti pa so nato prenehali s tekom (kot da bi nastopili v formuli 1), ko je prvi tekmovalec priteknel skozi cilj, zato so bili rezultati te discipline razveljavljeni in niso šteli za skupno uvrstitev. Vroče je bilo tudi pri vlečenju vrvi, kjer so espejejevci le potegnili emkajojceve, tako da so opravičili jutranji „doping“. Kljub temu pa so izgubili prehodni pokal, ki ga je zaslužno osvojila ekipa krškega sektorja, katerega delavci so odlično poskrbeli za prehrano in pijačo, le na tri srca so pozabili. Nastopilo je okoli sedemsto delavcev iz vseh tozdov, kar je rekordna udeležba do sedaj. Drugo leto pa spet na svidenje.

EKIPNI VRSTNI RED ŠPORTNEGA TEKMOVANJA:

moški:

1. Krško 76; 2. MKO 72;
- 3.-4. Novo mesto, SPO 71; 5. DSSS 33; 6. TKI 48; 7. PB 46;
- 8.-9. Togrel, Ljubljana 44; 10. Lesni obrat 41; 11. Interna banka 40; 12.-13. Novomontaža, Zagreb 36; 14. Metlika 32; 15. Keramika 13 točk.

ženske:

1. Togrel 8 2. TKI 6; 3. DSSS 6; 4. Interna banka 5; 5. Krško 5; 6. Ljubljana 1 točka.

PRVOUVRŠČENE EKIPNE PANOGAH:

mali nogomet - Zagreb; odbojka - Novo mesto; namizni tenis - Interna banka; streljanje - DSSS; kegljanje - MKO; balinanje - Novo mesto; šah - Krško; vlečenje vrvi - SPO; zidarji - Togrel; tesarji - Krško; železokrivci - Novo mesto.

SKUPNI VRSTNI RED PROIZVODNEGA TEKMOVANJA:

1. Togrel 245, 2. Krško 243,
3. Novo mesto 216, 4. Togrel 209, 5. Metlika 131, 6. Ljubljana 79 točk.

Mednarodni turnir Pionirja

V Novem mestu je OK Pionir, katerega pokrovitelj je naša DO, pripravil tradicionalni turnir za pokal Pionirja, ki so se ga udeležile štiri ekipe iz 1. zvezne odbojarske lige, ekipa Petrarca iz Padove ter domačini, ki tekmujejo v 2. ZOL-zahod. Vse ekipe so pokazale zanimivo in kvalitetno igro, na koncu pa je zmagala ekipa Stavbarja iz Maribora.

Končni vrstni red: 1. Stavbar (Maribor), 2. Petrarca (Padova), 3. Signal (Bihać), 4. Bled, 5. Fužinar (Ravne), 6. Pionir (Novo mesto).

Predstavljamo vam delegata: JANEZ GAŠPER

Delegat općinskog sindikalnog vijeća Novo mesto na 10. kongresu SSS bit će radnik iz naše radne organizacije i to Janez Gašper, tesar iz novomeškog Građevinskog sektora.

Janez Gašper je već 1954 godine došao u SGP Pionir kao učenik u privredi i u njemu ostao do danas, samo što je dvije godine bio na odsluženju vojnog roka. U tom vremenu bio je jako malo u Novom mestu, sam kaže da je terenski čovjek i kao takav upoznao je Jugoslaviju uzduž i poprijeko. Nema mjesta u kojem je Pionir gradio a da ga nije vidio i Janez. Uvijek je bio radišan i savjesan. Naime, bio je svjestan da se samo radom može nešto postići i nikada mu nije bilo teško ostati i poslije osam sati rada, ako je to bilo potrebno. Tako je samo u veljači (februaru) napravio 107 prekovremenih na gradilištu Inisa. Nije mu do „suš-

marenja“, jer kaže da u Pioniru može zaraditi više nego kad bi hodao okolo i „fušao“.

Svakog dana Janez vlakom dolazi na posao iz Birčne vasi. Sada, kada radni dan počinje u 6 sati ima dobre veze, a kasnije bit će malo teže. Ipak, uprkos tomu, nikada ne zakašnjava. Ima kuću i obitelj. Za djecu, 17 godišnjeg sina i dvije mlade kćeri uglavnom se brine žena, jer on često nije kod kuće, tako da je obitelj prilično prikraćena. Ali onda kad je kod kuće mnogo je veselije.

Od kada je u Pioniru stalno je društveno politički aktivan, a

djelovao je i u društvenopolitičkim organima. Također je bio predložen za srebrnu značku SSS. Trenutno je član izvršnog odbora sindikata u OOUR-u, delegat zbora udruženog rada, radi u mjesnoj zajednici. Ukratko, na njegovim plećima nagomilala se cijela hrpa funkcija, tako da ih već teško obavlja. Sada, u vrijeme priprema za 10. kongres SSS tog posla je već toliko da jako trpi njegov posao. Doduše, i društvenopolitičko učešće je rad, i to dosta naporan, kaže Janez.

Na kongresu sudjelovat će u raspravi o problematici delegatskog sistema i odlučivanja, gdje se još uvijek pojavljuje cijeli niz neriješenih pitanja i različitih tendencija koje treba presjeći i riješiti. Sve stvari treba rješavati i konkretno, a ne samo načelno, trebat će raditi, a ne samo govoriti, zaključio je Janez Gašper i odmah poslije razgovora otišao na gradilište postavljati oplate za kanal, što je započeo prije razgovora, jer u međuvremenu dok ga nije bilo nitko od suradnika nije pomakao ni latu. Naime, bez Janez ne ide.

Poštovani družo!

U Sloveniji smo odlučili da ćemo iskorijeniti sve pojave koje nemaju ništa zajedničko sa radničkim samoupravljanjem. Zato su se sindikati odlučno zauzeli za ožvljavanje samoupravnog radničkog nadzora. U tome će moći uspjeti samo ako potanko budu znali gdje treba tražiti i kako ukloniti uzroke što je samoupravna radnička kontrola dosada bila efikasna samo u narmativnoj shemi socijalističkog samoupravljanja. To se, naravno, ne može otkriti samo analizama nekih službi i ustanova čiji predstavnici samo rijetko zađu među radnike. Jer upravo oni koji bi morali kontrolirati, a to do sada nisu napravili, najvjerojatnije će najbolje znati zašto je to tako. To je također glavni razlog zbog česa smo se obratili svim predstavnicima samoupravnih radničkih kontrola, a vama postavljamo samo jedno pitanje:

Zašto kod vas samoupravna radnička kontrola nije ono, što bi morala biti?

Dopis s gore navedenim pitanjem poslali smo predstavnicima samoupravnih radničkih kontrola uz molbu da nam odgovore. Već sam odaziv na pitanje dokaz je razvijenosti radničkog nadzora i nastojanja radnika na prevazilaženju tog stanja. Na ovom mjestu ne bi utvrđivali opće poznate uzroke, predimo na konkretne. Svi oni koji se niste javili, napravite to što prije. Nemojte se izgovarati kako niste dobili dopis, pa iako ga niste, pitanje je sada pred vama, pa lijepo sjedite i primite olovku u ruke.

Odgovor na postavljeno pitanje samo su poslali Alojzija Ivanuša iz MKO i Ivan Štefanič, zamjenik predsjednika radničke kontrole u Zagrebu. Drugarica Alojzija kaže da samoupravna radnička kontrola djelimično ne može raditi zbog preopterećenosti na radnom mjestu, jer u komisiji su prije svega radnici iz proizvodnje, te zbog nezadovoljstva rukovodećeg kadra zbog utvrđenih grešaka. Isto tako SDK s tog područja, kao i od drugih samoupravnih organa nema podršku i njeno djelovanje, tako reći, paralizirano je.

Tako SDK u Mehansko-kovinskom pogonu, odgovor Togrila objavljujemo posebno, jer se drug Ivan Štefanič posebno potrudio i opširno odgovorio, te mu se za to iskreno zahvaljujemo i još jednom pozivamo ostale da to što pre naprave.

Nitko ne poduzima mjere

Samoupravna radnička kontrola u našoj OOUR djeluje kao samostalno tijelo i ni pod kakvim pritiskom ili utjecajem sa strane, ali je uprkos tome ograničena u svom djelovanju. Možda nismo svjesni važnosti i težine koju bi samoupravna radnička kontrola trebala obaviti. Razloga za to ima mnogo i samo neki od njih mogu osvjetliti problem, zašto radnička kontrola nije ono što bi morala biti, kako bi ustavno zaštitila interese radnika i interese cijeloga društva.

Danas radni ljudi nisu više neobrazovani i zaostali kao nekada, a nisu ni neobavješteni pored svih mogućih i upotrebljivanih načina obavješćavanja,

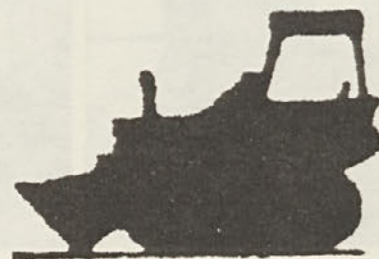
ali ne poštvaju osnovna načela i pravce koji su se rodili u vremenu radničkog buđenja ispod iskorištavajućeg kapitalističkog poretka. Sve više pošta shvatanje da su sva dobra koja čovjek ostvari njegova, dakle ako ostvari nešto udruženim snagama svih radnika ta je stvar njihova – društvena, sa slobodnom razmjenom rada – naša. Mnogi nisu svjesni te ozbiljnosti i njihovi postupci su sasvim suprotni. Sve više ljudi služi se pravima, dok zaboravljaju na svoje obaveze i dužnosti, skrivaju se iza kolektivne odgovornosti, a posebno u posljednje vrijeme povodom nastojanja sprovođenja privredne stabilizacije.

Premalo je napravljeno konkretnog na smanjenju administracije, sastančenja, dogovaranja, putovanja i ostalog, što opterećuje udruženi rad, radnika i cjelokupno društvo. Ni kod razpodjele dohotka nema pravog odnosa, taj je odnos previše opterećen, rasprodan i investiran u razne neprivredne ili nerentabilne stvari. Svakodnevno čitamo, gledamo i slušamo najrazličnije stvari o pogrešnim ulaganjima, o negospodarenju društvenim dobrima, neizvođenju odredbi i propisa, o raznim privrednim prekršajima, a uprkos tome ustrajemo na izvođenju po starom. Jedno pišemo, drugo radimo ili ne radimo nako kako pišemo.

Boli to, jer (skoro) svi sve znamo, a nitko ne poduzima mjere. Zar se zbilja bojimo jedan drugome prikazati i upozoriti ga na grešku, a ako je potrebno i kazniti ga.

Svaka malenkost uzbuđuje i budi savjest radnog čovjeka, posebno ako je tih malenkosti mnogo u svakidašnjem životu i radu pojedinca. Na kraju, ne pitamo se zašto to nije ono što bi moralo biti, predimo već od pisanja i govorenja na realizaciju i zadatke koji su jasno napisani. Na kraju krajeva, ustav i zakoni nisu pisani za pojedinca ili nekoliko ljudi jednog kraja, već za svakog stanovnika SFRJ.

Zamjenik predsjednika RK
Togrel
IVAN ŠTEFANIČ

Opet je počelo po starom

Na OOUR-u Građevinski sektor Novo mesto sjedište je triju konferencija delegacija i to: **SIZ za područje stambenog gospodarstva**, **SIZ za područje zapošljavanja** i **SIZ za područje mirovinsko-invalidskog osiguranja**. Od ožujka (marta) ove godine, kada su izabrane delegacije i konstituirane konferencije delegacija već je prošlo izvjesno vrijeme u kojem se nešto pokušalo postići i zato se već može ocijeniti gdje zapinje.

U DPO i samoupravnim organima smo u ocjeni djelovanja delegacija u prethodnom mandatu zacrtali čvrste smernice da ćemo s novim delegacijama već od samog početka početi raditi onako kako treba.

Rezultati tih naših usmjerenja i obećanja slijedeći su: na sjednicama delegacija **SIZ za područje stambenog gospodarstva**, koja je radila na jednoj sjednici, nisu sudjelovali delegati iz OOUR SPO, MKO, PB, Keramika i LO.

Prvoj sjednici konferencije delegacija **SIZ za područje zapošljavanja** nisu učestvovali delegati iz OOUR Keramika, SPO, MKO, RB, a na drugoj sjednici iste konferencije nisu sudjelovali delegati OOUR SPO, MKO, PB, Keramika i TKI.

Na prvoj sjednici delegacija **SIZ za područje mirovinsko-invalidskog osiguranja** nisu učestvovali delegati OOUR MKO, PB, Keramika, LO, a na drugoj sjednici iste konferencije nisu sudjelovali delegati iz OOUR Keramika, MKO, TKI i PB.

Pretpostavljam da je slična situacija i sa drugim konferencijama delegacija. Uglavnom, pojavljuju se uvijek iste OOUR. Na konferencijama delegacija utvrđivali smo da se delegacije po OOUR, osim nekih, uopće ne sastaju. Što je s delegacijama OOUR Keramika, MKO i PB, čiji delegati se još nisu pojavili na sjednicama pomenutih konferencija delegacija? Gdje su i što rade DPO u pomenutim OOUR, a i drugi nadležni i odgovorni za ostvarivanje delegatskih i samoupravnih odnosa? Mislim da je to rezultat mentaliteta i nazora nekih tehno-krata koji kažu: „Bez veze je

sjediti na sastancima, neka o tome odlučuju drugi.“ A ti isti na drugoj strani kritiziraju sva događanja u društvu. Nisu svjesni da bi preko delegatskog mehanizma mogli i te kako efikasno utjecati na društveni razvoj u cjelokupnoj njegovoj dimenziji.

Zbog takvog odnosa u OOUR do delegatskog sistema koji je bit našeg društvenog uređenja nije čudno što nam u dosta slučajeva stručne službe SIZ i drugi centri po svojoj mjeri planiraju opću i zajedničku potrošnju koje nisu odraz stvarnih potreba i interesa radnika u privredi koji ostvaruju dohodak, a samo oni su nadležni odlučivati o toj namjeni. To je njihovo ustavno pravo i nije dan tehno-krata ili tko drugi nema pravo ni potrebu razmišljati na način: „Što je to njima potrebno kad se i onako u to ne razumiju.“

U RO imamo DPO i stručne službe koje se moraju pobrinuti i koje su odgovorne da radnicima i delegatima građivo bude tako objašnjeno da ga mogu razumjeti.

IVAN ILIJANIĆ

U Novom mestu biti će omladinski kongres

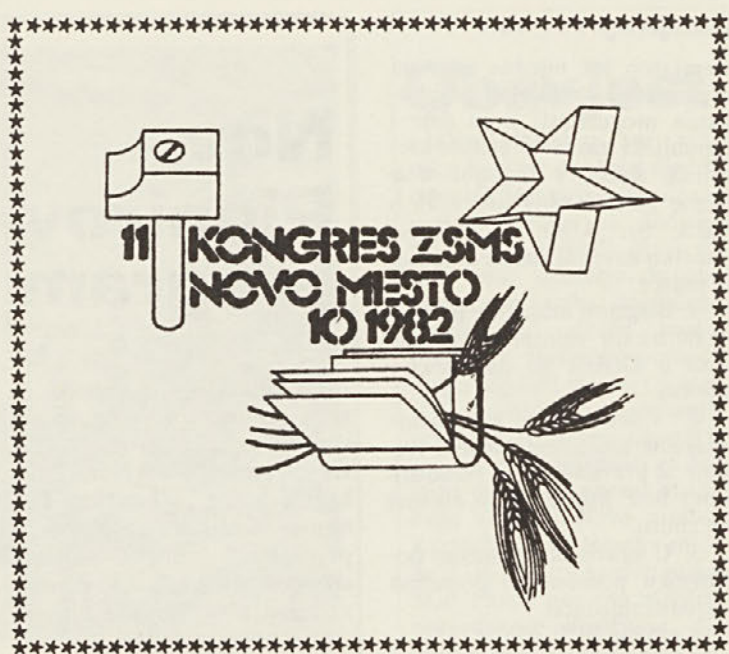
Ostalo je još nekoliko dana do početka omladinskog kongresa u Novom mestu na kojem će učestovati mladi delegati iz svih slovenskih općina.

Na kongresu će biti po pet delegata iz svake općine, a svaki će sudjelovati u radu jedne od pet komisija koje će zasjedati na kongresu.

Pripreme za 11. kongres SSOS bile su jako obimne i ima mnogo novina. Ovaj „sammit“ neće biti samo manifestacija, već zbilja radni susret mladih.

Kongres mora odražavati život i rad mladih u posljednje četiri godine i dati konkretne načrte za budući rad.

Garancija da će to biti tako sigurno je sam pristup formiranja kongresnih dokumenata koji je bio nov, možemo čak reći revolucionaran, jer dokumenti su pisani iskreno i neposredno upozoravaju na brojne probleme, a također pokazuju put u budućnost. Upravo

takav otvoren pristup pobudio je dosta polemika, posebno u drugim društvenopolitičkim organizacijama.

U prijedlogu kongresnih dokumenata jasno je prikazano da težak gospodarski položaj posebno teško pogađa mlade. Stambena problematika, nezaposlenost, obrazovanje, provođenje slobodnog vremena; sva ta pitanja potrebno je otvoreno i planski rješavati.

Omladina Novog mesta je u predkongresnim pripremama imala dvostruki posao. Na jednoj strani rasprava o kongresnim dokumentima, a na drugoj brojne organizacione pripreme. Uređuje se zelenilo i pločnici, zamjenjuje ili popravlja signalizacija na cestama, uređuje se čitavo mjesto kako bi bilo čisto i lijepo.

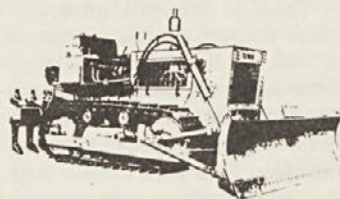
Na kongresu će učestovati 430 delegata koji će biti smješteni u Domu Majde Silc.

Glavna zasjedanja bit će u sportskoj dvorani koja će biti posebno opremljena za tu priliku.

Radit će posebno tiskovno središte, jer će biti akreditirano čak 60 novinara. Uz već ustaljene zastave i plakate na kongresu će upozoravati i posebni informativni ponovi, a na ulazu u mjesto bit će crteži na zemlji.

Za vrijeme kongresa Novo mesto će nekoliko dana biti i kulturo središte Slovenije, jer će biti organizirane brojne priredbe.

IVAN ILIJANIĆ

Blagajna uzajamne pomoći

I OVO JE JEDNA OD AKTIVNOSTI SINDIKATA

Već drugu godinu zaredom svi radnici osjećaju posljedice nepažljivog postupanja u prošlosti, što se sve odražava u smanjenju životnog nivoa. Nominalni iznosi osobnih dohoda-ka u porastu su, ali zbog prisutne inflacije realna vrijednost jako pada. Istovremeno uvedene su restriktivne mjere i na području potrošačkih kredita, tako da u slučaju većih izdataka jedina alternativa ostaje postojanje sredstava od rodbine i znanaca.

Osnovna organizacija sindikata trebala bi između ostalog pratiti i socijalni položaj svojih članova i kao jednu od svojih aktivnosti uključiti u svoje djelovanje: izvođenje solidarnosne pomoći preko blagajne uzajamne pomoći.

Redovitim plaćanjem članarine od osobnog dohotka u korist blagajne uzajamne pomoći sakupljaju se sredstva odnosno osnovni kapital za rad BUP. Od tako sakupljenih sredstava radnici uzimaju kratkoročne kredite po povoljnoj kamatnoj stopi ili čak bez kamata, ali s rokom vraćanja 3 do 6 mjeseci. U RO SGP Pionir

(nadaljevanje na 12. str.)

(nadaljevanje z 11. str.)

vjerojatno još nijedna osnovna organizacija sindikata nije iskorištila mogućnosti koju daje i republički zakon o štedno-kreditnoj službi i blagajni uzajamne pomoći objavljen u Sl. l. SRS, br. 4/80. U kratkom sažetku navedni zakon određuje sljedeće:

1. Blagajnu uzajamne pomoći organiziraju zainteresirani radnici u OOUR na osnivačkom zboru.

2. Poslovanje i upravljanje blagajne uzajamne pomoći uređuje se pravilnikom ili poslovnikom BUP koji usvajaju članovi na zboru.

3. U pravilniku odnosno poslovniku posebno je potrebno odrediti sljedeće:

- organe BUP,
- uvjeti učlanjivanja i prestanak članstva,
- mjesečni iznos kojeg članovi plaćaju u BUP,
- visina kredita,
- rok i uvjeti vraćanja,
- način vođenja knjigovodstvene evidencije,
- kontrola poslovanja,
- raspolaganje sredstvima u blagajni,
- obaveza izvještavanja itd.

4. Akciju organiziranja i formiranja BUP obično vodi sindikat, zato bi bilo dobro da IO OOS imenuje 3-članski inicijativni odbor za osnivanje blagajne. Svaki radnik koji se želi učlaniti u BUP mora potpisati izjavu da se slaže s plaćanjem mjesečnog iznosa članarine i opunomoćuje službu obračuna OD da članarinu uplati prilikom povećanja na BUP. Inicijativni odbor trebao bi u suradnji sa stručnim službama pripremiti samoupravna akta i cjelokupan postupak konstruiranja BUP.

Mogućnost uzimanja kredita preko BUP za kupovanje školskih potrepština ove godine smo zakasnili. A brzom i efikasnom akcijom osnovnih organizacija sindikata bilo bi bar moguće do kraja ove godine organizirati BUP u onim OOUR i RZZP gdje radnici budu zainteresirani za takav sistem uzajamne solidarnosti. Ni nabavka kompleta smučarske opreme nije jeftina; a zimski praznici još su pred nama.

V. K.

Nov Pionirov program

Ograničavanje investicija na svim područjima, a na drugoj strani ubrzani razvoj poljoprivrede, odnosno ubrzavanje dobijanja hrane, pobudili su Pionirove stručnjake te su počeli pripremati nov program armiranobetonskih elemenata za montažne objekte, prvenstveno poljoprivredne.

Program „Kmetijstvo“ („Poljoprivreda“) kako se službeno zove, ima za svrhu zadovoljiti potrebe za konstrukcijama te vrste na tom području, a njegova upotreba bit će i šira, jer se može iskoristiti za garaže, skladišta, radionice. Elementi će se moći plasirati i za poslovne i slične objekte, naravno uz odgovarajuće dopune.

Autori ovog programa su Feliks Strmole, dipl. inž. gr., i Janez Avšič. Program je bio obrađen u odjelu za razvoj tehničke službe RZZP u suradnji sa stručnjacima iz Toglela. Izvođenje tog nacrtu bilo je potpomognuto od općinske zajednice za istraživanje Novo mesto kojeg je sufinancirala u višini 1 milion dinara. Bila je obavljena i zaštita modela elementa kod saveznog zavoda za patente, a izvodi se i atestacija u ZRMK u Ljubljani.

Planera je u ovom programu vodila misao izraditi takav element koji će predstavljati nerastavljivu i prefabriciranu cjelinu i udruživati što više sastavnih djelova određenog dijela konačnog objekta. Poznati objekti za tu namjenu obično su u cijelosti građeni na mjestu ili pak montirani od manjih prefabriciranih elemenata, i to zidnih ploča i pojedinih odsjeka vertikalnih i krovnih nosača. Ovaj element, kao nerazdruživu jedinicu, po svom obliku, ujedinijuje sve funkcionalne elemente, polovine objekta po širini i po dužini dvostrukog odsjeka između dva poprečna nosača.

Tako je bio postignut jako visok stupanj prefabrikacije, jer se čak 80% poslova obavlja u tvornici građevinskih elemenata, a ostalo na samom gradilištu, gdje se obavlja uglavnom montaža koja jako kratko traje. Pa, predstavimo sada osnovni

element koji spada u program „Kmetijstvo“.

Osnovni element ima djelimično prostorni oblik koji je svojevrsan po tome što je izrađen od dva nosača, koji imaju u osnovi oblik otvorenog slova L i koji su na vanjskim površinama povezani s jedne strane krovnom pločom, a sa druge strane zidom.

Dakle, osnovni element je lomljena ploča ojačana sa dva rebra u armiranobetonskoj izvedbi koju sačinjavaju toplotni izolacioni zid s ugrađenim prozorom i nosačem, koji se na svom vrhu preoblikuje u polovinu krova sa krovnim nosačima, krovnom pločom, na kojoj su već smještene prečke za pričvršćivanje salonitne plošče, koja se jedina namješta na gradilištu za vrijeme montiranja elemenata pored nanošenja toplinske izolacije.

Ovaj montažni objekt iz programa „Kmetijstvo“ bit će, dakle, jednoladna armiranobetonska montažna hala tipiziranih dimenzija, otvora 12 do 18 m, a dužina osnovnog elementa je 2,40 m, koji se sastavljaju u niz željene dužine. Konačni gabarit objekta sastavljen je od dva elementa koji su u vrhu, spojeni odgovarajućim zavrtnjima. Čeoni zidovi mogu se izraditi u dvije varijante – klasičnim zidanjem ili armiranobetonskom montažnom konstrukcijom, sastavljenom od stupova, T-nosača i fasadnih sendvič ploča.

Pomenuti montažni objekt odgovara prije svega za uzgoj krava, ovaca, konja, svinja i peradi, a osim toga njegova je upotrebljivost moguća i za ostalu djelatnost (kao garaže, skladišta, radionice i slično). Njegove prednosti prije svega su: ekonomična konstrukcija, jako brza i jednostavna montaža s 18-tonskom autodizalicom i ekipom od 6 ljudi kojima je za postavljanje i sklapanje dva elementa potrebno samo pola sata. Naime, u jednom satu moguće je montirati 80 m² ili 800 m²

dnevno. Ostale prednosti su: jako dobra statička iskorištenost materijala, udobna toplinska izolacija objekta, mogućnost osvijetljavanja fasadnim prozorima i krovnim svjetlosnim tipolama ili trakama te jeftina tipizirana izvedba objekta, jer cijena je konkurentna i mnogo niža od svih poznatih programa za poljoprivredu.

Na kraju recimo još i to da je statička obrada obavljena na našem računaru u CAOP, da je kalup isto tako konstruiran u odjelu za razvoj, a napravili su ga u Mehansko-kovinskom pogonu, te da je sam postupak konstruiranja tehnološki bio jako zapleten, prije svega zbog same proizvodnje i transporta elemenata.

Uprkos tomu, u jako kratkom vremenu otpočeta je probna proizvodnja u Toglelu koji će izgradnjom 3. faze imati početni kapacitet od 30.000 m². Transport dva elementa od po 8 tona bit će moguć postojećim Pionirovim prijevoznim sredstvima i sve to nam daje naslutiti da smo ovim programom započeli novo razdoblje u građevinarstvu i u Pioniru.

Odbacite cigaretu ako volite sebe!

POVODOM TJEDNA BORBE PROTIV PUŠENJA

Na cestama, u hodnicima raznih ustanova, školoma, zdravstvenim domovima i još kojekuda pojavili su se plakati različitog sadržaja, ali zajedničkog akcenta: ostavite pušenje, jer nikotin ugrožava zdravlje i život. Svake godije jedan tjeđan u rujnu (septembru) posvećen je borbi proti pušenja. a isto tako bilo je i ove godine od 14. do 21. rujna.

Svake godine pojavljuju se dobronamjerna upozorenja, savjeti, preporuke i svojevrsno preklinjanje: nemojte pušiti ako hoćete biti zdravi! Kod onih koji dnevno popuše manje od kutije cigareta, smrtnost je četiri puta veća nego kod nepušaća, a kod onih koji popuše više od dvadeset čak sedam puta. Smetnje vida, vrtoglavice, oboljenja dišnih puteva, kroni-

Ne pozabimo: brez do-brega obveščanja ni uspešnega samoupravljanja!

Dopisujte v PIONIR — pričakujemo novice in prispevke tudi iz vaše temeljne organizacije!

čni bronhitis, plućni emfizem, plućni rak, obolenja srca, žila, organa za varenje. Jako neprijatne stvari i ubjeđivanje, što sve prijete pušačima, tako je staro da ga zbilja ne treba ponavljati. Još neomiljenije je upozorenje da svaki osmi zagriženi pušač koji na dan uništi deset cigareta i inhalira dim 20 do 40 godina, umre od raka pluća. Na ovakva upozorenja neki se stresaju, kao da hoće reći, pustite nas na miru, sa sobom i svojim zdravljem radimo što nas je volja, a drugi opet pretjeruju i stresaju se od groze ako i izdaleka vide duhanski dim.

A što bi bilo kad bi strastveni pušači svoju kutijicu cigareta zamijenili za onu koja sadrži manje nikotina i katrana? I kako bi bilo kad cigaretu ne bi popušili do kraja i kad bi je na polovini bacili? Tako ćete udahnuti samo 40 procenata katrana i nikotina – a to će vas vjerojatno tako udariti po džepu da ćete prije ili kasnije radije smanjiti svoju svakidašnju dozu.

Stučnjaci kažu da 65 procenata pušačica pokazuje prijevremene znake starenja, a muškarcima gasne spolna moć zbog dugogodišnjeg pušenja.

Bar smo tu svi osjetljivi, ak nam već nije stalo do zdravlja. Ako volite sebe, razmislite! Nit ko vas ne proganja, a još manje prijete. Dakle, izbor je vaš.

Karakteristični efekti duhanskog katrana da dišne puteve: pluća: česte posljedice su kronični faringitis in bronhitis, a kobna posljedica je rak pluća. Za deset godina na sluznicu dišnih puteva priljepi se kilogram duhanskog katrana. Pušači, sjetite se da pušenje ugrožava vaše zdravlje, a i život, te zdravlje i život drugih.

Nesreća nikad ne spava!

Nedavno se sastao odbor za zaštitu na radu OOUR GO Metlika i pregledao stanje nesreća na radu. Utvrdio je veliku učestalost nesreća, ali neznatne težine. To su uglavnom manji ubodi, ogrebotine i posjekotine. Nepravilan postupak u radu bio je uglavnom uzrok nesrećama.

Prilikom pregleda kamenorezačke radionice, koja je u sklopu OOUR, članovi odbora utvrdili su više nedostataka, kao što su:

– nesređen transport teških kamenih ploča, jer se rastova-

Za izgradnju hotela Palas u Petrovcu već je 1981. godine bio potpisan ugovor. Osiguranje sredstava i sve prethodne pripreme trajale su do 11. 1. 1982., kada smo počeli izvoditi radove na sadašnjoj lokaciji. Tu je već 1971. godine bio započet objekt istoga tipa, kojeg smo morali ukloniti. Do 20. 2., kada smo počeli betonske radove, bilo je iskopano 17.000 m³ iskopa. U objekt je do 15. 7. 1982. bilo ugrađeno 1.000 tona armature i 12.600 m³ betona, a radno vrijeme do 1. 7. 1982. trajalo je 2 x 12 sati, jer je sve konstrukcije za koje su po danu bile postavljene oplata, trebalo po noći zabetonirati. Svim teškoćama koje se pojavljuju kod takve ubrzane gradnje pridružila se još i podzemna voda, koja još i danas jako ometa odvijanje radova.

Ugovorna vrijetnost objekta u visini 381.000.000 din bila je do 30. 7. 1982. u cijelosti realizirana, zato smo prekinuli radove. Dodatni ugovor u visini 155.000.000 din nalazi se u fazi realizacije, zato očekujemo da ćemo radove nastaviti poslije 20. 9. 1982. Hotel je A kategorije, koji će pored 175 soba i 4 apartmana imati zimski i ljetni bazen, saune, fizioterapiju, automatsku kuglanu sa četiri staze, trim kabinet, frizerske salone, restoran, kavanu i pet aperitiv barova.

SINIŠA MILOJEVIĆ

ruju ručno, iako njihova težina premašuje 300 – 400 kg; dakle postoje mogućnosti težih povreda istovarivača – kamenorezaca, zato odbor preporučuje transport viličarem u suradnji s organizacijom koja njime raspolaze;

– objekt je drveni provizorij s istim takvim krovom koji propušta vodu, unutra je propuh i stalna jaka vlaga koju proizvodi nesređena kanalizacija tehnološke vode;

– osnovna sredstva za rad dotrajala su (rezači kamena, improvizirani brusaci, koji su opasni za ras);

– dotrajala električna instalacija u djelovima objekta.

Zato je odbor ocijenio da objekt kamenorezačke radionice i sredstva za rad ne osiguravaju siguran način rada, a osnovna sredstva potrebno je odmah zamijeniti, kako bi se izbjegle ozbiljnije povrede na radu.

ANICA BEDNARŠEK

Obavjest

Obavještavamo sve radnike koji ne dobijaju dječiji dodatak, jer minimalno premašuju cenzus za dodjelu društvene pomoći djeci ili pak sami smatraju da obzirom na slabe socijalno-ekonomske odnose imaju pravo na društvenu pomoć, mogu napisati molbu i poslati je komisiji za uvažavanje prava na društvenu dinarsku pomoć djeci zajednici za zaštitu djece (skupnosti otroškoga varstva) Novo mesto. Komisija će na temelju molbe i uz pomoć predstavnika SGP Pionir ponovo utvrditi opravdanost društvene dinarske pomoći djeci koja će se radniku, u slučaju da na nju ima pravo, priznati od sljedećeg mjeseca po uloženoj molbi. Radnici koji žele uvažiti pravo na društvenu dinarsku pomoć djeci neka se jave socijalnoj radnici u RZZP za detaljnije informacije.

NEVENKA STANKOVIĆ

Pomoć Poljacima

Općinska konferencija SSRN Krško, koordinacijski odbor za solidarnosne akcije u mjesecu ožujku (martu) odlučio se za vođenje koordinirane akcije za solidarnosnu pomoć radničkim obiteljima rudnika sumpora Tarnobzeg u Poljskoj pod geslom: radnici općine Krško – radnicima Poljske. Akciji su se pridružili i radnici našeg ooura. Dobrovoljnim priložima naših radnika po pojedinim gradilištima sakupili smo 26.495,50 din. U akciji su sudjelovale 62 radne organizacije koje su sakupile 522.087,40 din. Od tih sredstava bili su nabavljeni prehrambeni artikli, lijekovi, higijenske potreštine i dječija konfekcija. Predstavnicima rudnika neposredno su uručili robu predstavnici općine Krško, tvornice Đuro Salaj Krško i Crvenog križa Slovenije. Tako je svrha akcije bila postignuta, jer smo socijalističkom solidarnošću pomogli poljskim radnicima i njihovim obiteljima u njihovoj trenutnoj stisci.

IDA SLAPŠAK

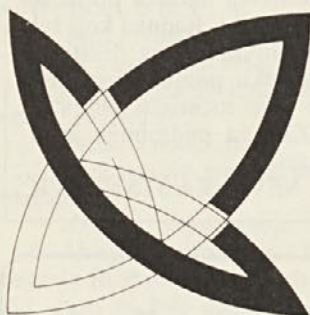
Više stipendije

Od 1. septembra 1982 kadrovske stipendije su se valorizirale za 15 % po zaključku skupštine delegata učesnika samoupravnog sporazuma o stipendiranju na nivou republika. Vrijednost bodova povećava se od sadašnjih 4,63 din na 5,32 din. Jedinstvena kadrovska stipendija za učenike prve godine usmjerenog obrazovanja sada iznosi 2.554 din bez obzira na raniji uspjeh u učenju, a za studente prve godine viših i visokih škola, isto tako bez obzira na raniji uspjeh 3.268 din. U skladu s ovim zaključkom obračunavat će se i stipendije našim stipendistima, jer je Pionir potpisnik samoupravnog sporazuma o stipendiranju.

VOJKA PEZDIRC

Predstavljamo vam

udeležence 4. kulturnega srečanja gradbenih delavcev Slovenije, ki bo od 18. do 22. oktobra v Ljubljani pod pokroviteljstvom Industrijskega montažnega podjetja iz Ljubljane. Pionir bo zastopalo kar osem kulturnih ustvarjalcev, nastopila bosta tudi naš pevski zbor in humorist Miha Kovač. Več o srečanju v prihodnji številki glasila.

TONI VOVKO, rojen 5. marca 1951, vodja ekonomske propagande, se predstavlja s slikami: *Dekleti na plaži* – olje (1979), *Zapuščen* – pastel (1982) in *Vrhovčeva ulica* – olje (1979). Je predsednik izvršnega odbora likovnih skupin Slovenije in je imel že pet samo-

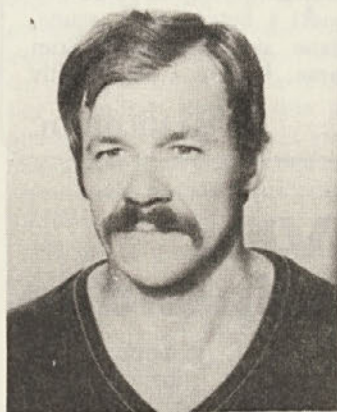
stojnih razstav, sodeloval pa je že na mnogih skupinskih razstavah v Jugoslaviji in v tujini. Za svoje likovne dosežke je prejel že več nagrad, kot so: zmagovalec srečanja mladih talentov, nagrade na ex tempore v Piranu, Lipici, Krškem in kar štirikrat v Labodu, kar vse priča o kvaliteti njegovega ustvarjanja. Sodeloval je na vseh kulturnih srečanjih gradbincev.

MIŠKO SIBILA, dipl. inž. arh., rojen 29. maja 1950 v Ljubljani. Pri SGP Pionir je zaposlen od leta 1975 kot arhitekt v PB. Ukvarja se predvsem z grafiko in fotografijo. Svoja dela je razstavil na 1. in 3. srečanju gradbincev. Letos bo

sodeloval s tremi grafikami pod naslovom: *Novo mesto, Dubrovnik, Skrbi* (portret).

PETER PLUT, rojen 20. septembra 1939 v Vinjem vrhu pri Črnomlju. Sedaj živi na Otovcu, zaposlen pa je v tozdu Gradbena operativa Metlika kot kamnosek. Zanimanje za oblikovanje kamna in kasneje lesa je kazal že v osnovni šoli. Dekoriral in oblikoval je le za lastne

potrebe. V zadnjih nekaj letih pa se je začel ukvarjati z oblikovanjem lesa, pretežno v prostih formah. Razstavljal je letos februarja v sklopu tedna obrti v Črnomlju, na kulturnem srečanju gradbincev pa sodeluje prvič z naslednjimi skulpturami v lesu: *Vozel, Sedeči lik in Družina*, ki jih je ustvaril letos.

GORAN ROVAN, rojen 2. junija 1957, dela kot novinar-pripravnik v DSSS. Na kul-

turnem srečanju sodeluje prvič s fotografijami. Privlačijo ga drobni detajli in razne strukture, zadnje čase pa se vse bolj obrača k ljudem, k njihovim občutkom in delu, še posebej pa rad fotografira otroke.

JELKA KUPEC, dipl. inž. arh., rojena 9. marca 1945 leta v Bjelovaru. Od leta 1978 dela kot projektantka v PB. Ukvarja

se s fotografijo in bo tako kot lansko leto tudi letos sodelovala na kulturnem srečanju gradbincev z nekaterimi fotografijami.

KATJUŠA BORSAN, rojena 18. junija 1946 v Novem mestu, zaposlena v tozdu TKI, dela kot

odgovorna urednica glasila Pionir in kot kulturni animator. Na kulturnem srečanju se predstavlja že drugič s fotografijami.

STONE GRANDOVEC, dipl. inž. str., se je rodil 22. januarja 1940 v Cerknici in se je leta

1975 zaposlil v naši delovni organizaciji v PB. Večkrat se nam je že predstavil kot recitator in pesnik. Na 4. kulturnem srečanju se bo predstavil z dvema pesmima: *Jutri* in *Prijateljem*. Sodeloval je tudi lani na srečanju v Novem mestu.

NIKO ŽIGANTE, rojen 11. novembra 1956 v Krškem, dela kot vodja obračuna in kalkulacij v Togrelu. Na kulturnem srečanju gradbincev sodeluje prvič z več fotografijami, s katerimi se obrača k naravi in

socialnim motivom. Sodeloval je na več republiških in klubskih razstavah in za fotografije prejel tudi nekaj priznanj in nagrad.

PODATKE ZBRALI:
A. BEDNARŠEK
M. KLEMENC
G. ROVAN

3. POHOD PLANINCEV

GIPUSS

11. SEPTEMBRA 1982

FOTOREPORTAŽA: BILI SMO NA RADUHI

V soboto, 11. septembra, se je 16 planincev iz naše delovne organizacije udeležilo tretjega pohoda planincev Giposs, ki so ga tokrat pripravili planinci celjskega Ingrada. Poleg Pionirjevcev, ki so se odločili za krajši pristop s planine Vodol, se je pohoda na Raduho udeležilo približno 180 delavcev iz vseh DO, ki so združene v Gipossu. Organizatorji so pri koči na Loki za udeležence pripravili tudi kulturno – zabavni program z družabnimi igrami, harmonikarjem in violinistom, manjkal pa ni niti srečolov. Vreme je bilo prijetno in organizacija odlična, zato so se udeleženci tega srečanja dogovorili, da se drugo leto zopet dobijo nekje na Pohorju, Organizacijo pa bo prevzel Stavbar iz Maribora. Naj ob tem povemo še to, da se je Pionir prvič udeležil srečanja planincev Gipossa zato je prav, da se ga udeležimo tudi v bodoče.

pred desetimi leti

V 10. številki, ki je izšla 20. oktobra 1972, je Bilten, predhodnik današnjega Pionirja, objavil na naslovni strani fotografijo vseh delavcev, ki so bili v Pionirju že od vsega začetka, ter poročilo o praznovanju 25-letnice podjetja. V tej številki, ki je izšla na štirih straneh, je tudi daljša predstavitev intervencijske hiše v sliki in besedi, veliko prostora je zavzel tudi Rudi Robič s tremi pesmimi (Večni potnik, Novo gradbišče in Kresgori). Tu je še vest o gradnji v Zakopanah, o prodaji 72 tisoč m² Togrela ter o združenju Euroturist. Anton Šporar, dipl. iur., je pisal o prvem mestu šahistov Pionirja na sindikalnih športnih igrah, objavljen pa je tudi prvi del prispevka, ki govori o varstvu pri delu pod naslovom „Malomarnost – botra nesreč“. Vse to ter fotografije (10-letnikov ob podelitvi, ena s tekme odbojkaric na ŠIG in še ena, ki kaže postavljanje opažev) je vsebovala ta številka glasila iz pred deset let.

Obvestilo

Obveščamo vse delavce, ki ne prejemajo otroškega dodatka, ker minimalno presegajo cenzus za dodelitev družbene pomoči otrokom ali pa sami smatrajo, da so glede na slabe socialno-ekonomske razmere upravičeni do družbene pomoči otrokom, da lahko napišejo vlogo in jo naslovijo na komisijo za uveljavljanje pravic do družbene denarne pomoči otrokom pri skupnosti otroškega varstva Novo mesto. Komisija na osnovi vloge in ob pomoči predstavnika SGP Pionir ponovno ugotovi upravičenost do pomoči, ki se bo delavcu v primeru, da bo do nje upravičen, priznala z naslednjim mesecem od vložitve vloge. Delavci, ki žele uveljavljati pravico do pomoči, se lahko zglasijo pri socialni delavki v DSSS za podrobnejše informacije.

NEVENKA STANKOVIČ

živa kronika

TOZD GRADBENI SEKTOR NOVO MESTO

Delovno razmerje so sklenili:

Bučar Jožica – natakarcica, Rajer Zdenka – socialna delavka, Popović Milutin – tesar, Grlić Pero – tesar, Levanić Mirko – zidar, Smolič Goran – zidar, Mačkić Mirko – zidar, Paripović Ljubiša – zidar, Kirn Franc – zidar, Sinanović Senad – zidar, Trnjanin Suad – železokrivec.

Pripravnisko dobo za določen čas so sklenili:

Bele Irena – gradbeni tehnik, Gorenc Mirko – gradbeni tehnik, Hrovat Viktor – gradbeni tehnik.

Delovno razmerje za določen čas je sklenila:

Poljak Zlata – čuvaj – čistilka v betonarni Gotna vas.

Iz JLA so se vrnili:

Softić Sakib – železokrivec.

Upokojila sta se:

Čimprič Alojz, Jereb Franc.

Delovno razmerje je prenehalo delavcem:

Mehmedu Hodžiču, Ivanu Jontiću, Vahidu Mahmiću, Sulejmanu Mahmiću, Salkanu Mahmiću, Fadilu Mahmiću.

Vsem novo zaposlenim in delavcem, ki so se vrnili iz JLA, želimo, da bi se v našem tozdu dobro počutili in imeli čim več uspeha pri delu, upokojenima delavcema pa, da bi se čim boljše počutili doma.

ŠTEFKA ŠEGA

GRADBENI SEKTOR KRŠKO

Delovno razmerje so sklenili:

Isein Abdurahman, Lopatič Ivan, Šoško Boris, Arh Emil, Sinanović Mesud, Đurinić Ivica, Radanović Predrag (vsi zidarji); Hadžić Fuad, Čupić Radislav, Hajrić Zajin (vsi tesarji); Martić Arif (železokrivec); Longo Branka, Špiler Gizela, Stanojević Snežana (delavke); Ogorevc Martin (gradbeni tehnik).

Delovno razmerje so prekinili:

Ramić Šefik, Ajjić Ramo, Miđan Islam, Kvočka Dragoje, Frmić Ramo, Hamulić Fikret,

Relota Ivo, Redžepagić Mevludin (vsi zidarji), Blagojević nedeljko, Hotić Fadil, Gluhić Faif, Rakić Dragan, Rašić Adil, Čosić Anto, Bašić Ahmet, Kvakavica Idriz, Šljivar Ifrajil, Pavlović Milan, Hotić Senad, Handanagić Suljo, Beganović Halid, Jusić Ibro, Krantić Hamid, Hajdarević Nurija, Pašalić Velid, Beganović Avdo, Brdik Anto, Beganović Ševko, Hafizović Huse, Nukić Fejzo, Pantelić Milan (vsi delavci); Miftarovski Hasan, Krujić Esad, Karabasić Nazil, Bašić Fadil, Murić Sulejman, Huseljić Samid, Buljubašić Ismet, Jukić Ivo, Taletović Halil (vsi tesarji); Orazović Borivoj, Halilović Mehmed, Keranović Mirsad (vsi železokrivci).

V JLA so odšli:

Žnidaršič Karel (zidar), Vujić Jovo (tesar), Šetinc Roman (zidar), Čudić Drago (gradbeni tehnik), Marković Zdravko, Perić Božo, Beribak Ciril (vsi zidarji), Masnik Valter (gradbeni tehnik), Račić Andrej (zidar), Muratović Fikret (tesar), Bogolin Rado (gradbeni tehnik), Hotić Meho (delavec), Hadžić Midhet (zidar), Cirsni Miran (zidar), Manić Stojan (tesar).

Iz JLA se je vrnil:

Zupančič Anton (zidar).

Upokojili so se:

Džurić Vladimir (delavec), Zajc Jože (zidar), Deržič Anton (zidar), Češnovar Vinko (delavec).

IDA SLAPŠAK

Udeleženci razprave o obveščanju, ki je potekala v Pionirju (ta je tudi pripravil uvodno poročilo), so ugotovili, da je že čutiti napredek na področju obveščanja in da obstaja že več načinov obveščanja, ne zgolj prek glasila. Predlagali pa so, naj konference sindikata razpravljajo o obveščanju vsaj enkrat letno, sindikat pa naj tudi poskrbi, da se uredi status delavcev, zadolženih za obveščanje, in njihovo funkcionalno izobraževanje. Tudi na področju obveščanja bo treba omejiti sredstva, ki pa ne smejo omejevati pretoka informacij. Potrebno je urediti normativne akte, organizirati sistem obveščanja ter določiti, kdo je odgovoren za informiranje delavcev. Ustna informacija je še vedno najboljša, potrebno pa je nadaljevati akcijo „1000 delavcev – sodelavcev“, so zaključili udeleženci razprave z naslovom „Obveščeneost delavcev – bistvena sestavina odločanja“, ki je potekala v okviru priprav na 10. kongres ZSS.

Pionir je glasilo kolektiva SGP Pionir Novo mesto. Izhaja enkrat na mesec v nakladi 3.500 izvodov. Odgovorna urednica: Katjuša BORSAN, namestnik: Marija JUREKIČ, člani uredniškega odbora: Boris POŽEK (za tozd Gradbeni sektor Ljubljana), Ida SLAPŠAK (za tozd Gradbeni sektor Krško), Eva ŠUŠTARŠIČ (za tozd Gradbeni sektor Novo mesto), Branimir GRAŠOVEC (za tozd Gradbeni sektor Zagreb), Niko ŽIGANTE (za tozd Togrel), Jože KRAVS (za tozd SPO), Alojz LENARČIČ (za tozd Lesni obrat), Marjana KLEMENC (za tozd Projektivni biro), Zora KAZAKOVIČ (za tozd Keramika), Anica BEDNARŠEK (za tozd Gradbena operativa Metlika), Anton ŠAVRIČ (za Novomontažo), Jožica HAJNIČ (za DS Interna banka) in Darinka KREVS (za DSSS). Naslov uredništva: PIONIR, glasilo kolektiva SGP Pionir, 68000 NOVO MESTO, Ljubljanska 3. Stavek, film in prelom: DITC Novo mesto, tozd Grafika, tisk: DITC Novo mesto, tozd Tiskarna.